

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Κ.Ε.ΠΕ.Α. ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ 2026-2027

Το Κ.Ε.ΠΕ.Α. Δραπετσώνας προσφέρει 15 εκπαιδευτικά προγράμματα για σχολεία Α/θμιας & Β/θμιας Εκπαίδευσης. Όλα μας τα προγράμματα έχουν διαβαθμισμένες δραστηριότητες και φύλλα εργασίας ανάλογες με το ηλικιακό και γνωστικό επίπεδο στο οποίο ανήκουν οι μαθητές/τριες. Όλα τα προγράμματα δύνανται να αξιοποιηθούν σε προγράμματα καινοτόμων σχολικών δραστηριοτήτων, στα εργαστήρια δεξιοτήτων, στις δράσεις ενεργού πολίτη, και τα προγράμματα με αύξοντα αριθμό 1, 10 και 11 και για δράσεις τοπικής ιστορίας και γεωγραφίας. Λίγα λόγια για τα προγράμματα:

1. «Ιχνηλατώντας τις αλλαγές ενός τόπου στο χρόνο: αλλαγές στις χρήσεις, αντιλήψεις και αξίες» (Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο, Λύκειο, ΣΔΕ)

Οι μαθητές/τριες μέσα από μια ιστοριογραφική, βίντεο με μαρτυρίες, βιωματικές δραστηριότητες και διαδραστικά ψηφιακά παιχνίδια μαθαίνουν για το εργοστάσιο λιπασμάτων της Δραπετσώνας (1909-1999) και πώς η λειτουργία του διαμόρφωσε και επηρέασε τη ζωή των κατοίκων της περιοχής. Μελετούν όχι μόνο πώς ένας χώρος αλλάζει στο χρόνο αλλά και πώς ταυτόχρονα μεταβάλλονται και οι αξίες και αντιλήψεις των ανθρώπων (ιδιοκτήτες, εργάτες, κάτοικοι) μέσα στο χρόνο και τις κοινωνικό οικονομικό περιβαλλοντικές συνθήκες. Στη μελέτη στο πεδίο, στον Πολυχώρο λιπασμάτων, με τη βοήθεια χάρτη εντοπίζουν τις παλιές χρήσεις στον χώρο, σκέφτονται νέες χρήσεις και κάνουν προτάσεις ανάπλασης πρώην βιομηχανικών χώρων με βάση τους τρεις πυλώνες της Αειφορίας. Μέσα από αυτό το πρόγραμμα ξεδιπλώνεται η ιστορία της γειτονιάς της Δραπετσώνας.

2. «Στον πηγαϊμό για τους δημόσιους χώρους: μου προσφέρουν τους προσέχω;» (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό, Γυμνάσιο, ΣΔΕ, Σχολεία Ειδικής Αγωγής).

Μέσα από εικόνες, ψυχοκινητικά παιχνίδια, βιωματικές δραστηριότητες, διαδραστικά βίντεο και μελέτη στο πεδίο αναδεικνύεται η αξία και η σπουδαιότητα των ελεύθερων δημόσιων χώρων ως προς την οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον, αλλά και η ευθύνη που έχουμε ως πολίτες στην προάσπιση και προστασία τους.

3. «Ζώντας σε μια βιώσιμη πόλη: από τα Δικαιώματά μας στους 17 Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης» (ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο, Λύκειο, ΣΔΕ).



Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή



Οι μαθητές/τριες στο πρώτο μέρος του προγράμματος, μέσα από μελέτη περίπτωσης και quiz αποσαφηνίζουν τον όρο ανθρώπινο δικαίωμα, μαθαίνουν για τη μακρά ιστορία διασφάλισης των ανθρώπινων δικαιωμάτων, αναγνωρίζουν ότι έχουν και υποχρεώσεις εκτός από δικαιώματα. Στο δεύτερο μέρος οι μαθητές/τριες μαθαίνουν για τους 17 Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης και στη συνέχεια γίνονται ένα ζωντανό εργαστήριο που οι ίδιοι/ες χωρισμένοι/ες σε ομάδες φτιάχνουν το δικό τους ρόλο στον τοίχο παισιώνοντας τον κάθε φορά (ανάλογα με τις ανάγκες κάθε ρόλου) με δικαιώματα, υποχρεώσεις ως πολίτες, δομές που οφείλει να προσφέρει η πολιτεία και στο τέλος τον συνδέουν με όσους από τους 17 Στόχους ταιριάζουν στον ρόλο.

4. «Μια θάλασσα για μας και τις μελλοντικές γενιές: Αλιεία» (Γ'- Στ' Δημοτικού, Γυμνάσιο, Λύκειο, ΣΔΕ)

Αναφέρεται στις επιπτώσεις της υπεραλίευσης στο θαλάσσιο οικοσύστημα και στον άνθρωπο. Οι μαθητές/τριες μέσα από διάφορες βιωματικές δραστηριότητες, παιχνίδια προσομοίωσης, βίντεο, προβληματίζονται για τους τρόπους που μπορούν να δράσουν ως υπεύθυνοι καταναλωτές και πολίτες. Στο εργαστήριο βιολογίας οι μαθητές/τριες έρχονται σε επαφή με αλιευτικά εργαλεία και παρατηρούν εκθέματα διάφορων θαλάσσιων οργανισμών. Η μελέτη στο πεδίο λαμβάνει χώρα στο λιμανάκι του Αγίου Γεωργίου στο Κερασίни, όπου οι μαθητές/τριες συμπληρώνουν φύλλο εργασίας, διεξάγουν πειράματα ανάλυσης φυσικοχημικών παραμέτρων και παίρνουν συνέντευξη από τους ερασιτέχνες ψαράδες για τις μεθόδους αλιείας που χρησιμοποιούν, τον τόπο ψαρέματος και τα συχνότερα αλιεύματά τους.

5. «Μια θάλασσα για μας και τις μελλοντικές γενιές: ρύπανση από πλαστικά» (Δ' - ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο, Λύκειο, ΣΔΕ)

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τη θαλάσσια ρύπανση από πλαστικά. Τι είναι τα θαλάσσια απορρίμματα (ορισμός), πώς δημιουργούνται, με ποιο τρόπο φτάνουν στη θάλασσα, από ποιο υλικό είναι τα συχνότερα απορρίμματα, ποιες είναι οι επιπτώσεις τους, τι μπορούμε να κάνουμε ως πολίτες για τη βελτίωση του προβλήματος, είναι μερικά από τα ερωτήματα που διαπραγματευόμαστε κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Επιπλέον, οι μαθητές/τριες παρατηρούν θαλάσσια απορρίμματα μέσα από μικροσκόπια και στερεοσκόπια στο εργαστήριο βιολογίας και βγάζουν συμπεράσματα.



Η μελέτη στο πεδίο λαμβάνει χώρα στο λιμανάκι του Αγίου Γεωργίου στο Κερασίι, όπου οι μαθητές/τριες συμπληρώνουν φύλλο εργασίας, διεξάγουν πειράματα ανάλυσης φυσικοχημικών παραμέτρων που σχετίζονται με τη ρύπανση στα Γυμνάσια και στα Λύκεια και παίρνουν συνέντευξη από τους ερασιτέχνες ψαράδες για τα περιεργα θαλάσσια απορρίμματα που ψαρεύουν αντί για ψάρια και τη συχνότητα με την οποία τα συναντούν.

6. «Δεν πετάω ... ανακυκλώνω» (Νηπιαγωγείο, Α' Δημοτικού, Σχολεία Ειδικής Αγωγής)

Με τη βοήθεια της “Ανακυκλούλας” και μέσα από διαδραστικά βίντεο, ψυχοκινητικά και ψηφιακά παιχνίδια οι μαθητές/τριες μαθαίνουν για την ανακύκλωση και αντιλαμβάνονται τα οφέλη της για την οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον. Η μελέτη στο πεδίο λαμβάνει χώρα στη γειτονιά γύρω από το Κ.Ε.ΠΕ.Α. και το πρόγραμμα ολοκληρώνεται με την ανακύκλωση χαρτιού από τους/τις μαθητές/τριες στο μικρό μας εργοστάσιο.

7. «Νοιάζομαι για τους Θησαυρούς της Γης: Μειώνω, Επαναχρησιμοποιώ, Ανακυκλώνω» (Γ' - Δ' Δημοτικού, Σχολεία Ειδικής Αγωγής)

Οι μαθητές/τριες με βιωματικό παιγνιώδη τρόπο και μελέτη πεδίου ανακαλύπτουν τους φυσικούς πόρους που χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή καθημερινών αντικειμένων, αναπαριστούν τον κύκλο ζωής τους, αντιλαμβάνονται τα προβλήματα που δημιουργούν τα απορρίμματα. Εντρυφούν σε τρεις λέξεις: Μείωση κατανάλωσης, Επαναχρησιμοποίηση και Ανακύκλωση. Επίσης μαθαίνουν ποια υλικά ανακυκλώνονται και στην αίθουσα δραστηριοτήτων κάνουν ανακύκλωση χαρτιού.

8. «Φυσικοί πόροι και διαχείριση απορριμμάτων» (Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο, Λύκειο, ΣΔΕ)

Το πρόγραμμα φέρνει σε επαφή μαθητές/τριες με το θέμα της διαχείρισης των απορριμμάτων, ώστε να αποτιμηθούν τα θετικά και τα αρνητικά σημεία της κάθε μεθόδου (καύση, χωματερή, ΧΥΤΑ, ανακύκλωση) ως προς το περιβάλλον, την οικονομία, την κοινωνία. Δίνεται μεγάλη έμφαση στη διασύνδεση του προβλήματος της διαχείρισης των απορριμμάτων με το ζήτημα της εξάντλησης των φυσικών πόρων και γενικά με το ζήτημα του κύκλου ζωής των προϊόντων. Μέσα από παιχνίδια προσομοίωσης αντιλαμβάνονται την κατασπατάληση των



Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή



φυσικών πόρων και έρχονται αντιμέτωποι/ες με την ευθύνη τους ως ενεργοί πολίτες και υπεύθυνοι καταναλωτές.

Γίνεται μελέτη στο πεδίο, όπου οι μαθητές/τριες παίρνουν συνέντευξη από πολίτες και επιχειρηματίες της γειτονιάς για το πώς διαχειρίζονται τα απορρίμματα τους και συμπληρώνουν σχετικό φύλλο εργασίας.

9. «Γοργονοερωτήματα για Θαλασσοπροβλήματα: Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τη θαλάσσια ρύπανση» (Νηπιαγωγείο και Α' και Β' Δημοτικού, Σχολεία Ειδικής Αγωγής)

Η γοργόνα η Ερατώ και η Λένα η χελώνα φέρνουν σε επαφή μαθητές/τριες με το ζήτημα της θαλάσσιας ρύπανσης. Οι μαθητές/τριες μέσα από ένα εμπλουτισμένο ψηφιακό βιβλίο με διαδραστικά μαθησιακά αντικείμενα, εξετάζουν τι είναι τα θαλάσσια απορρίμματα, πώς δημιουργούνται, ποιες είναι οι επιπτώσεις τους σε οικονομία, κοινωνία, περιβάλλον και τι μπορούμε να κάνουμε ως πολίτες για τη βελτίωση του προβλήματος.

10. «Ταξιδεύοντας με ένα γιλέκο στη θάλασσα της παγκοσμιοποίησης» (Ε' και Στ' Δημοτικού, Γυμνάσιο, Λύκειο, ΣΔΕ). Το πρόγραμμα έχει ενταχθεί στα Εργαστήρια Δεξιοτήτων Θεματική ενότητα Φροντίζω για το Περιβάλλον και Υποενότητα: Παγκόσμια φυσική κληρονομιά και αειφορία).

Με αφορμή την περίπτωση ενός “Κόκκινου Γιλέκου”, έτσι όπως περιγράφεται στο βιβλίο του W. Korn (Πως ένα Κόκκινο Γιλέκο έκανε το γύρο του κόσμου. Αθήνα: Κέδρος, 2009) το πρόγραμμα στοχεύει να φέρει σε επαφή τους/τις μαθητές/τριες με το ζήτημα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων έτσι όπως διαμορφώνονται μέσα στον όλο και πιο σύνθετο και αλληλοεξαρτώμενο κόσμο της παγκοσμιοποίησης. Ο παγκόσμιος πολίτης ως υπεύθυνος καταναλωτής μπορεί να καθορίσει ποια προϊόντα θα συνεχίσουν να παράγονται, σε ποιες εργασιακές συνθήκες και ποιες οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις θα έχει η παραγωγική τους διαδικασία. Πραγματοεύεται το Στόχο 12 της Βιώσιμης Ανάπτυξης: Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή, τα δικαιώματα των καταναλωτριών χωρών έναντι των παραγωγών χωρών, το δίκαιο εμπόριο και πώς η Παγκοσμιοποίηση συνδέει ανθρώπους από όλο τον κόσμο.

11. «Οι πρόσφυγες του 1922 στη Δραπετσώνα: χαρτογραφώντας τη μνήμη μιας προσφυγικής γειτονιάς» (Στ' Δημοτικού, Γυμνάσιο, Λύκειο, ΣΔΕ).



Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή



Το μοναδικό πρόγραμμα που ξεκινάει από το πεδίο και ολοκληρώνεται στις εγκαταστάσεις του Κ.Ε.ΠΕ.Α. Δραπετσώνας. Οι μαθητές/τριες ξεκινώντας από τον αρχαιολογικό χώρο Καστράκι απέναντι από την Ηετειώνια Πύλη, χωρίζονται σε ομάδες, παίρνουν χάρτη με τα σημαντικότερα τοποσημα της περιοχής και ξεκινάει η ιστορική περιήγηση στη γειτονιά της Δραπετσώνας. Σε κάθε σταθμό δίνονται πληροφορίες για τη σημασία που διαδραμάτισε ο σταθμός αυτός στη ζωή των προσφύγων. Στο δεύτερο μέρος, στις εγκαταστάσεις του Κ.Ε.ΠΕ.Α. παρακολουθούν διαδραστική αφήγηση/μαρτυρία μιας Σμυρνιας, της Σουλτάνας, καθώς και μια εικονική ψηφιακή περιήγηση στις προσφυγικές γειτονιές της Δραπετσώνας και συμμετέχουν ενεργά, σε ομάδες, σε διάφορες βιωματικές δραστηριότητες. Τέλος, μέσα από φωτογραφίες προσφύγων του 1922 και σύγχρονων δίνουν φωνή στις φωτογραφίες με όποιο τρόπο επιλέξουν στις ομάδες (παγωμένη εικόνα, μονόλογος, δραματοποίηση, θεατρικό δρώμενο... κ.ά.) και από την πλευρά του πρόσφυγα που έρχεται σε ένα καινούριο μέρος και από την πλευρά του γηγενή που υποδέχεται.

12. «Δεν αγοράζω δεν πετώ χωρίς πριν να το σκεφτώ» (Νηπιαγωγείο, Α', Β' Δημοτικού και Σχολεία Ειδικής Αγωγής)

Μέσα από μουσικοκινητικά παιχνίδια, βίντεο, τραγούδια, κατασκευές από επαναχρησιμοποιούμενα υλικά, οι μαθητές/τριες έρχονται σε επαφή με τις έννοιες Μείωση κατανάλωσης, Επαναχρησιμοποίηση, Ανακύκλωση. Στο δεύτερο μέρος οι μαθητές/τριες γίνονται ερευνητές/τριες, παρατηρούν τα ελεύθερα απορρίμματα, τα κατηγοριοποιούν, ανάλογα με το υλικό που είναι φτιαγμένα και συζητούν για τους τρόπους που θα μπορούσαν να έχουν μια δεύτερη ευκαιρία, να μεγαλώσει ο κύκλος ζωής τους.

13. Ψαροφύλακες σε δράση: Αλιεία (Νηπιαγωγείο, Α', Β' Δημοτικού και Σχολεία Ειδικής Αγωγής)

Οι μαθητές/τριες μαθαίνουν για το τροφικό πλέγμα, τα εργαλεία και τους τρόπους ψαρέματος στο παρελθόν και σήμερα. Στο εργαστήριο Βιολογίας έρχονται σε επαφή με εργαλεία ψαρέματος, διάφορα κοχύλια και άλλους θαλάσσιους οργανισμούς. Μέσα από δραστηριότητες προσομοίωσης, όπου οι ίδιοι/ες μαθητές/τριες γίνονται μικροί/ές ψαράδες ψαρεύουν και μαθαίνουν τη βιώσιμη αλιεία. Στο δεύτερο μέρος του προγράμματος οι μαθητές/τριες επισκέπτονται το λιμανάκι του Αγίου Γεωργίου στο Κερατσίνι, όπου γίνονται



ψαροφύλακες, συμπληρώνουν φύλλο εργασίας με τη βοήθεια χάρτη και παίζουν και συνέντευξη από τους ερασιτέχνες ψαράδες.

14. Με σεβασμό και φιλία: Αγόρια και κορίτσια (Πρόγραμμα για την Ισότητα των φύλων) (Νηπιαγωγείο, Α', Β', Γ' Δημοτικού) Μέσα από τις παιγνιώδεις δραστηριότητες του προγράμματος (αφήγηση λαϊκού παραμυθιού, διαδραστικά παιχνίδια, μουσική, φύλλα εργασίας) οι μαθητές/τριες μαθαίνουν να σέβονται, να συνεργάζονται και να παίζουν μαζί αγόρια και κορίτσια.

15. Ενεργοί πολίτες: Ανοίγοντας το δρόμο για την Ισότητα των φύλων (Στόχος 5) (Δ' - Στ' Δημοτικού, Γυμνάσιο, Λύκειο, Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας)

Στο πρόγραμμα οι μαθητές/τριες εξοικειώνονται με τους 17 Στόχους της Αειφόρου Ανάπτυξης και ειδικότερα με το Στόχο 5 που αφορά την Ισότητα των φύλων. Μέσα από διαδραστικά βίντεο, πληροφοριακό υλικό και ψηφιακά παιχνίδια οι μαθητές/τριες αποσαφηνίζουν τον όρο στερεότυπα και μαθαίνουν να ξεχωρίζουν ποια είναι έμφυλα στερεότυπα. Στη συνέχεια μέσα από ένα λαϊκό παραμύθι και ψηφιακά μιμίδια (memes) αναγνωρίζουν τις διακρίσεις ανάμεσα στα φύλα και αναλαμβάνουν δράση ως ενεργοί πολίτες για την άρση των έμφυλων στερεότυπων στην οικογένεια, στο σχολείο, στην κοινωνία.

Οι επιμορφωτικές δράσεις υλοποιούνται στο πλαίσιο της Πράξης «Κέντρα Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία (Κ.Ε.Π.Ε.Α.)» με κωδικό ΟΠΣ 6004470, του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο - Ε.Κ.Τ.+) και από εθνικούς πόρους.



Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή

